

การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดียาเสพติด

Juvenile Offender in Narcotic Cases

พัชรินทร์ ชำศิริพงษ์

สาขาวิชาอาชีววิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
Email : pacharin.ss@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำในเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับคดียาเสพติด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำในเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับคดียาเสพติด และเพื่อศึกษาหาแนวทางป้องกันและแก้ไขของการกระทำผิดซ้ำในเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับคดียาเสพติด ใช้วิธีการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ผู้ที่ทำงานในกระบวนการยุติธรรมและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด และกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับคดียาเสพติด ผลการศึกษาถึงสาเหตุที่เยาวชนกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดนั้นเกิดจากหลายๆ ปัจจัย ซึ่งสามารถอธิบายใน 4 ทฤษฎี ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านในระดับบุคคลคือการควบคุมตนเอง (Self-Control) 2) ปัจจัยทางด้านสังคมคือการควบคุมทางสังคม (Social Control) 3) ความผูกพันทางสังคม (Social Bond) และ 4) การคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential Association) ในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนในคดียาเสพติดนั้นจะทำได้ต้องมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบูรณาการกำลังจากองค์กร หน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ ในสังคมให้ความร่วมมือกัน โดยแบ่งเป็นระดับการแก้ปัญหาในระดับปัจเจกชน และในระดับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน

คำสำคัญ: เด็กและเยาวชนกระทำผิด, ยาเสพติด, กระทำผิดซ้ำ

Abstract

This study of recidivism in juvenile narcotic offenses aimed to investigate the causes of recidivism by juveniles in drug cases and also to search for the solutions to prevent and solve the recidivism by juveniles in such cases. In this study, the in-depth interviews were performed with two groups of the respondents, including the people who worked in the judicial process and had experience with the narcotic repeat offenses and the persistent juvenile offenders in narcotic cases. This study showed that the causes of recidivism juvenile in narcotic cases were found to be due to several factors, which could be explained in four theories: (1) Self-Control (2) Social Control, (3) Social Bond, and (4) Differential Association. To effectively solve the problem of recidivism of juvenile drug abuse, the organizations and institutions in society should work together by solving the problem in different levels by focusing on each individual and also supporting from the juvenile justice organizations.

Keywords: Juvenile, Narcotic, Recidivism

1.ความเป็นมาและความสำคัญ

สภาพปัญหาสังคมในปัจจุบันนั้นล้วนมีความหลากหลายและมีการพัฒนารูปแบบไปอย่างมากมาย ซึ่ง

ประเด็นปัญหาอีกอย่างหนึ่งที่เราควรให้ความสนใจและแก้ไขนั่นก็คือปัญหาการกระทำผิดของเยาวชน โดยเด็กและเยาวชนเหล่านี้ นั้นเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ

(Transitional period) โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วงที่เชื่อมต่อระหว่างวัยเด็ก เข้าไปสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุระหว่าง 17-25) ซึ่งช่วงอายุดังกล่าวนี้ในทางอาชญาวิทยาในกลุ่มของ Life-course theory ถือว่าเป็นช่วงอายุที่มีปัญหามากกว่ากลุ่มอื่นๆ เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ และช่วงนี้เป็นช่วงที่มีการกระทำผิดมากที่สุดหรือสูงที่สุดโดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี [1] ส่วนหนึ่งคือการกระทำผิดครั้งแรกของเยาวชนและอีกส่วนหนึ่งคือเยาวชนที่ได้กระทำผิดซ้ำ นั้นสะท้อนให้เห็นถึงว่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะในด้านของการแก้ไข บำบัดฟื้นฟู ซึ่งสถิติคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด ปี 2554-2558 พบว่า ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ เป็นคดีที่สูงที่สุดมาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2554 พบว่า ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษนั้นเป็นความผิดที่มากที่สุดนั้นคือร้อยละ 39.5 ซึ่งเมื่อเทียบกับช่วงปีที่ผ่านมาโดยส่วนมากจะเป็นคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินอันต้นแรก [2] ดังนั้นปัญหาอาชญากรรมทั้งในเยาวชนและผู้ใหญ่ นับว่าเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งทั้งนี้นโยบายของรัฐบาลเองก็ให้ความสนใจในคดีอาชญากรรมมากและได้กำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติอีกด้วย

อย่างไรก็ดีการกระทำผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ก็นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอยู่แล้ว ที่รัฐบาลหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องระดมสรรพกำลังต่างๆ เข้าดำเนินการแก้ไขอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนเหล่านี้ยังมีการกระทำผิดอีกหลายๆ ครั้ง หรือกระทำผิดซ้ำอีกหลายๆ ครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องระดมสรรพกำลังเข้าดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าวที่ยากยิ่งขึ้นไปอีก ยากกว่าการกระทำผิดครั้งแรกอีกหลายเท่าตัว เนื่องจากการกระทำผิดซ้ำนั้นมิสาเหตุที่เชื่อมโยงหรือได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยหลายๆ อย่าง ซึ่งบางอย่างก็ไม่เหมือนกับการกระทำผิดครั้งแรก นอกจากนั้นปัจจัยที่มีอิทธิพลเหล่านี้ยังเป็นปัจจัยที่ละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง และยากต่อการที่จะค้นหา และยากต่อการที่จะป้องกันและแก้ไขได้ [3]

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นว่าสาเหตุของการที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดซ้ำนั้นเกิดจากสาเหตุใดๆ โดยศึกษาเฉพาะในคดี

ของยาเสพติด ซึ่งเป็นคดีที่มีสถิติจำนวนร้อยละของคดีเด็กเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิดสูงที่สุด

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำในเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับคดียาเสพติด

2.2 เพื่อศึกษาหาแนวทางป้องกันและแก้ไขของการกระทำผิดซ้ำในเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับคดียาเสพติด

3. ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ใช้ 4 ทฤษฎีในการศึกษานั้นนั่นคือ ปัจจัยด้านในระดับบุคคลคือการควบคุมตนเอง (Self-Control) ปัจจัยทางด้านสังคมคือการควบคุมทางสังคม (Social Control) ความผูกพันทางสังคม (Social Bond) และการคบหาสมาคมที่แตกต่าง

ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self Control) ของ Gottfredson และ Hirschi (1990) ได้อธิบายว่า คนเรานั้นมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดหรือประกอบอาชญากรรมได้ทุกคนเนื่องจากขาดความอดกลั้น ขาดความยับยั้งชั่งใจ (Self restraint) นอกจากนั้นยังอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คนเรามีโอกาสจะกระทำผิดได้อีกด้วย [A]

ทฤษฎีการควบคุมทางสังคม (Social Control) เป็นทฤษฎีหนึ่งที่ตอบคำถามว่าทำไมคนจึงกลายเป็นอาชญากร โดยทฤษฎีการควบคุมทางสังคมมีความเห็นว่าการเบี่ยงเบนเป็นสิ่งธรรมดาของมนุษย์ คนจะเบี่ยงเบนหรือไม่ยอมขึ้นอยู่กับสถาบันของสังคม หากสถาบันทางสังคมอ่อนแอไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม ข้อผูกพันที่จะทำให้คนตั้งอยู่ในศีลธรรมก็ยอมอ่อนแอไปด้วย ทั้งนี้เพราะสถาบันทางสังคมก็คือสิ่งที่กำหนดข้อผูกมัดแก่สมาชิกในสังคม เมื่อข้อผูกมัดอ่อนลงก็ยอมจะเปิดโอกาสมากขึ้นต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งเป็นไปโดยอัตโนมัติ [4]

ความผูกพันทางสังคม (Social Bond) ของ Travis Hirschi โดยทฤษฎีนี้มีสมมติฐานว่า “บุคคลที่มีพันธะทางสังคมหรือมีความผูกพันทางสังคมน้อย จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมอาชญากรรม” หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้คือ พันธะทางสังคมหรือความผูกพันกับสังคม (Social Bond) ที่เฮอร์ชชีได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) ความผูกพัน (Attachment) 2) ข้อผูกมัด

(Commitment) 3) การเข้าร่วม (Involvement) และ 4) ความเชื่อ (Belief) [5]

และสุดท้ายคือทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างในทัศนะของ Sutherland นั้น เชื่อว่าพฤติกรรมอาชญากรเกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) ของบุคคลที่อยู่ในวัฒนธรรมของสังคม ไม่ใช่เป็นผลมาจากบุคลิกลักษณะ (Trait) หรือมาจากปัจจัยทางด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio-economic position) นอกจากนี้ Sutherland ยังเห็นว่าพฤติกรรมอาชญากรของคนเราจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับ การเมือง การปกครอง หรือกระบวนการทางกฎหมาย (Legal process) ทักษะและแรงจูงใจในการกระทำผิด เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการคบหาสมาคม หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนผู้กระทำผิดที่ให้การกล่อมเกลாதั้งทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อตลอดจนรูปแบบในการกระทำผิดอื่นๆ รวมอยู่ด้วย [6]

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาในเรื่องของสาเหตุแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมให้โทษ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดวิธีการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก คือ ผู้ที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน 5 คน และกลุ่มที่สองคือกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมที่ศาลเยาวชนและครอบครัว จำนวน 5 คน

5. อภิปรายผล

5.1 สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีอาชญากรรม

5.1.1 ปัจจัยด้านตัวบุคคลหรือการควบคุมตนเอง (Self-Control)

จากการที่ได้สัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรมนั้น นับว่าประการที่สำคัญที่สุดของสาเหตุที่เยาวชนกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมนั้นคือ

ปัจจัยทางด้านจิตใจภายในของเยาวชน กล่าวคือเยาวชนไม่สามารถที่จะบังคับจิตใจของตนเองต่อสิ่งเร้าที่ผิดได้ หลงเชื่อตามสังคมที่จูงใจให้ทำในสิ่งที่ผิด ตามที่ Gottfredson และ Hirschi มองว่า คนเรานั้นมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดหรือประกอบอาชญากรรมได้ทุกคน เนื่องจากขาดความอดกลั้น ขาดความยับยั้งชั่งใจ (Self restraint) นอกจากนั้นยังอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คนเรามีโอกาสจะกระทำผิดได้อีกด้วย อีกทั้งได้อธิบายถึงรากเหง้าของการควบคุมตนเองไม่ดีหรือการขาดควบคุมตนเอง มีสาเหตุมาจากการขาดการฝึกอบรมเลี้ยงดูที่ดีในวัยเด็ก (Child rearing practice) พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กที่ขาดการอบรมเลี้ยงดู การดูแลเอาใจใส่ ไม่มีการลงโทษ ห้ามปรามเมื่อเด็กกระทำผิดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเหล่านี้ จะทำให้เด็กขาดการควบคุมตนเอง (Lack of self control) ในที่สุด เด็กที่ขาดการใกล้ชิด ผูกพันกับพ่อแม่ รวมถึงเด็กที่ขาดการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ [7] จากทฤษฎีนี้พบว่าสามารถอธิบายถึงเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมได้อย่างชัดเจน

ในขณะที่เดียวกันข้อมูลการสัมภาษณ์เยาวชนที่กระทำผิด พบว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับข้อมูลที่มีประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรมได้ให้ข้อมูลนั้นคือ เยาวชนนั้นขาดความอดกลั้น ขาดความยับยั้งชั่งใจ อีกทั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีโอกาสกระทำผิด แต่ในทางตรงข้ามในด้าน การอบรมเลี้ยงดูของเยาวชนที่กระทำผิดนี้ นับว่าพื้นฐานและความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับที่ดี มีการอบรมสั่งสอน แต่ด้วยภาระที่ต้องทำงานทำให้มีการปล่อยปะละเลยเยาวชน ส่งผลให้เยาวชนไปเข้าไปในกลุ่มเพื่อนและชักจูงไปในทางที่ผิด

5.1.2 ปัจจัยด้านสังคม หรือการควบคุมทางสังคม (Social Control)

แน่นอนว่ากลไกการควบคุมทางสังคมนั้นเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนในคดีอาชญากรรม นั้นคือดังที่ผู้มีประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรมนั้นได้ให้ข้อวิพากษ์ว่า โทษของเยาวชนนั้นเป็นไปในเชิงการเย้ยหยัน ฟันฟูและโทษไม่ร้ายแรง ไม่ว่าจะเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี ไม่ต้องรับโทษหรือเด็กอายุน้อยมีการลดมาตราส่วนโทษ ดังนั้นจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้ใหญ่ไม่น่าเชื่อถือหรือจืดจางของกฎหมายนี้ จึงพยายามที่จะใช้เด็กเป็นเครื่องมือ นั่นก็คือเยาวชนนอกจากจะอยู่ในฐานะผู้กระทำผิด ในอีกมุมหนึ่ง เยาวชนก็อยู่ในฐานะตกเป็นเหยื่อ โดยเริ่มจากการให้

เยาวชนนั้นเสพยาเสพติด จนกลายเป็นผู้เดินยา จำหน่ายยา ส่งผลให้แพร่ระบาดสู่สังคม ชุมชน

ในขณะที่เดียวกันบทสัมภาษณ์จากเยาวชนที่กระทำความผิดก็ รู้สึกมีความเกรงกลัวต่อกฎหมายเมื่อโดนจับกุมและดำเนินคดี แต่ภายหน้าก่อนที่จะโดนจับกุมนั้นเยาวชนมีการรับรู้ว่ายาสเสพติดนั้นผิดกฎหมาย แต่ไม่คิดว่ายาเสพติดนั้นจะเป็นเรื่องที่อันตรายและไม่คิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความสนใจการกระทำผิดนี้ นั่นแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นกลไกการใช้การควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการที่สำคัญอีกกลไกหนึ่ง

5.1.3 ปัจจัยด้านความผูกพันทางสังคม (Social Bond)

ทฤษฎีนี้จะยึดแนวคิดข้อผูกมัดหรือพันธะทางสังคม เชื่อว่าข้อผูกมัดเป็นสิ่งที่บุคคลจะต้องมีเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม โดยเฉพาะต่อมาตรฐานความประพฤติ แสดงให้ทราบว่าความประพฤติใดที่เหมาะสม ซึ่งเยาวชนนั้นจะกระทำความผิดเมื่อความผูกพันต่อระเบียบ แบบแผนของสังคมขาดสะบั้นลง โดยองค์ประกอบของความผูกพันทางสังคมที่สามารถอธิบายถึงสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนในคดียาเสพติดได้อย่างชัดเจน นั่นคือ ความผูกพัน (Attachment) ข้อผูกมัด (Commitment) และการเข้าร่วม (Involvement) โดยอธิบายได้ดังต่อไปนี้ [8]

1) ความผูกพัน (Attachment) จากข้อมูลของผู้มีประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรมนั้นพบว่าปัญหาของเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดนั้น โดยมากแล้วประการแรกคือจะเป็นเยาวชนที่มีปัญหาทางด้านครอบครัว พ่อแม่ขาดความดูแลเอาใจใส่ อาจด้วยเพราะภาวะเศรษฐกิจที่ต้องแข่งขัน ทำมาหากิน พ่อแม่หย่าร้างหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต ทิ้งให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ดูแล นั้นทำให้เด็กขาดความผูกพันในครอบครัว เมื่อโดนสิ่งเร้าและชักจูงไปในทางที่ผิด จึงเข้าสู่การกระทำผิดได้ง่าย ในขณะที่เดียวกันจากบทสัมภาษณ์ของเยาวชนที่กระทำความผิดนั้น ก็พบว่าเยาวชนไม่คิดจะกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ด้วยเหตุผลที่ว่ารู้สึกสงสารพ่อแม่ที่ต้องเสียใจกับการกระทำผิดของตน นั่นก็แสดงให้เห็นถึงความผูกพันที่ทำให้เด็กมีสิ่งยึดเหนี่ยวและจะไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

2) ข้อผูกมัด (Commitment) จากข้อมูลในการสัมภาษณ์เราจะพบว่า เยาวชนที่กระทำความผิดในทุกคดีส่วนมาก จะไม่อยู่ในระบบการศึกษา โดยถูกจับให้ออกให้

ออก ไม่สนใจการเรียน ไม่อยากศึกษาต่อ บางคนก็ไม่จบการศึกษาตามพื้นฐานที่รัฐบาลกำหนด อีกทั้งโรงเรียนเองพบว่าเด็กกระทำความผิดก็ให้ออกเพื่อที่จะรักษาสังคม ชุมชนในโรงเรียนนั้นให้ปราศจากปัญหาเหล่านี้ โดยผลักเยาวชนออกจากโรงเรียน การผลักเยาวชนเหล่านี้ออกไปก็เป็นเพียงการแก้ไขปัญหาในโรงเรียน แต่ขณะเดียวกันก็จะสร้างปัญหาให้กับชุมชน ซึ่งบางครั้งก็ไปเพิ่มภาระให้กับสังคมโดยยังไม่มีมาตรการใดที่จะมาช่วยในการแก้ไขปัญหานี้ เมื่อเยาวชนที่อาจกระทำความผิดครั้งแรกถูกผลักออกจากโรงเรียน นั่นก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะทำให้พวกเขากระทำความผิดซ้ำอีกเพราะมิได้มีข้อผูกมัดในโรงเรียนและถูกโรงเรียนลงโทษและไม่ให้ออกาสพวกเขา ก็ทำให้โอกาสในการตัดสินใจกระทำความผิดนั้นมีสูงขึ้น

3) การเข้าร่วม (Involvement) จากเรื่องของการศึกษาข้างต้นในการที่เยาวชนที่กระทำความผิดส่วนมากมิได้ศึกษาในระบบ รวมทั้งข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์จากเยาวชนผู้กระทำความผิดนั้นก็ไม่ได้ศึกษาอยู่ในระบบทั้งสองคน โดยพวกเขาจะมีเวลาว่างมากในแต่ละวัน เมื่อไม่มีอะไรทำก็จะไปเล่นกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งในขณะที่เดียวกันเพื่อนบางกลุ่มก็จะชักจูงพวกเขาไปในทางที่ผิด พอเวลาว่างก็ไปมั่วสุมเสพยาเสพติดบ้าง เมื่อมั่วสุมมากๆ เข้าก็เป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องคือทำแล้วทำอีก จนกลายเป็นการกระทำผิดที่รุนแรงและเรื้อรังมากขึ้น

5.1.4 ปัจจัยด้านการคบหาสมาคมที่แตกต่าง

ปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งนั่นคือเรื่องของสภาพแวดล้อม ชุมชนและสังคม เยาวชนผู้กระทำความผิดส่วนมากนั้นเมื่อมีการสืบประวัติจะพบว่าเยาวชนเหล่านั้นมักอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม มีชุมชนและสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งมั่วสุม อีกทั้งสิ่งที่สำคัญที่สุดนั่นคือเยาวชนส่วนมากจะเริ่มต้นการใช้ยาเสพติดครั้งแรกจากการเรียนรู้และชักนำจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งตามที่ Sutherland นั้น เชื่อว่าพฤติกรรมอาชญากรเกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) ของบุคคลที่อยู่ในวัฒนธรรมของสังคม อีกทั้งยังเห็นว่าพฤติกรรมอาชญากรของคนเราจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ ทักษะและแรงจูงใจในการกระทำความผิด ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการคบหาสมาคม หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนผู้กระทำความผิดที่ให้การกล่อมเกล่าทั้งทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อซึ่งในกลุ่มเพื่อนนั้นนับว่าเป็นกลุ่มที่สำคัญที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจและแรงจูงใจในการกระทำความผิดของเยาวชนเป็นอย่างมาก [9]

5.2 วิธีการแก้ไขและป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดียาเสพติด

วิธีการแก้ไขและป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดียาเสพติดนั้นจะเป็นแนวทางที่วิเคราะห์จากสาเหตุของการกระทำผิดในข้างต้น โดยในการแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนในคดียาเสพติดนั้นจะทำได้ต้องมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบูรณาการกำลังจากองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคมให้ความร่วมมือกัน เช่น กรมพินิจ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยแบ่งเป็นระดับการแก้ปัญหาได้ดังต่อไปนี้

5.2.1 ปัจเจกชน (Individual)

อันดับแรกคือเริ่มต้นจากการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการสร้างวินัยให้กับตนเอง การสร้างค่านิยมในทางที่ถูกต้องให้เยาวชนได้รับรู้ วายาเสพติดนั้นเป็นสิ่งที่เลวร้าย มิใช่เรื่องโก้หรู

1) สถาบันครอบครัว แน่นนอนว่าเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่มาจากปัญหาของครอบครัว ดังนั้นครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ไขปัญหาควต้องมีการสอดส่องดูแลเยาวชนอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีการแสดงความคิดเห็น และคอยอธิบายและชี้แนวทางที่ถูกต้องให้กับเยาวชนเหล่านั้น ซึ่งหากในวัยเด็กนั้น เด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ดี รู้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด สิ่งใดที่ละเมิดต่อกฎเกณฑ์กฎระเบียบของสังคม อีกทั้งเป็นการสร้างความผูกพันในครอบครัว โตขึ้นมาจะไม่กระทำผิด นับว่าเป็นการป้องกันตั้งแต่เริ่มต้น อีกด้านในกระบวนการแก้ไขหลังจากที่เยาวชนกระทำผิดแล้วเพื่อมิให้กระทำผิดซ้ำอีก ก็คือการทำกิจกรรมหนึ่งใดจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ปกครองและเยาวชนในการแก้ไขปัญหาควอย่างเห็นในปัจจุบันที่ได้ทำอยู่นั้นก็คือศูนย์ Counseling ของศาลเยาวชนและครอบครัวที่คอยให้คำปรึกษากับผู้ปกครองและเยาวชนที่กระทำผิดให้เดินหน้าแก้ไขและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ผิดร่วมกัน

2) ชุมชนและสังคม ขึ้นต่อมาคือการยกระดับทางด้านสังคม การดำเนินชีวิต การมีความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งอีกปัจจัยที่สำคัญคือในด้านการศึกษา โดยการศึกษาขึ้นนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของชีวิต เป็นสิ่งที่ส่งผลต่ออนาคตของเยาวชน ดังสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นการประกอบอาชญากรรมของเยาวชนนั้นส่วนมากจะเป็นเยาวชนที่ไม่ได้รับโอกาสในโรงเรียน การ

กระทำผิดเพียงครั้งเดียวก็ไม่อาจที่จะเข้าสู่การศึกษาในระบบได้ ยิ่งทำให้เยาวชนนั้นขาดที่พึ่งพาแหล่งให้ความรู้และขัดเกลาอบรมสั่งสอนให้เยาวชนเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้อง กลายเป็นปัญหาสังคมต่อไป อีกทั้งการใช้กระบวนการยุติธรรมทางชุมชน เช่น การให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับการตำรวจในการแจ้งเบาะแสกับตำรวจเมื่อพบสิ่งผิดกฎหมาย การสร้างกิจกรรมให้ชุมชนมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงบวกไม่ว่าจะเป็นทางด้านกีฬา ดนตรี เป็นต้น ก็นับว่าเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่จะสร้างให้ชุมชนและสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้นปราศจากยาเสพติด

อีกด้านคือ กฎเกณฑ์ของสังคมในการควบคุมความเป็นระเบียบในสังคม เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ เกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจมากขึ้น คนรวยกับคนจนจะมีฐานะที่ต่างกันมาก (Flood-Page et al. 2000) และยิ่งการที่ประเทศไทยประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจ อีกทั้งค่าครองชีพในแต่ละวันมีแต่จะสูงขึ้น ทำให้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม โดยเฉพาะครอบครัวที่มีฐานะไม่ดี จะทำให้เกิดความกดดันมากขึ้น ซึ่งสิ่งนี้ที่ให้กับบุคคลในครอบครัวอาจมีความคิดที่เบี่ยงเบนไป เช่น เกิดการเปลี่ยนแปลง (Innovation) หรือการล่าถอย (Retreatism) ตามทฤษฎีความกดดันของ Merton ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นการกระตุ้นให้คนกระทำความผิด และยิ่งโดยเฉพาะกลุ่มเด็กวัยรุ่นที่ถูกกระตุ้นได้ง่าย ก็จะมีโอกาสพฤติกรรมที่จะกระทำความผิดได้ [10] ดังนั้นประเด็นหนึ่งที่เราควรคำนึงถึงในการแก้ไขปัญหานั้นคือฐานะทางครอบครัวของเยาวชน เนื่องจากฐานะจะเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกที่จะไปกระตุ้นให้เด็กกระทำความผิดได้ ดังนั้น สถาบันการศึกษาจะดำเนินกิจกรรมของสถาบันใด ๆ จึงควรที่จะต้องพิจารณาถึงฐานะทางเศรษฐกิจของเด็กนักเรียนด้วย นอกจากนี้ การแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศก็เป็นสิ่งที่สำคัญ ที่จะลดช่องว่างของคนในสังคมได้ ซึ่งจะเป็นการแก้ไขถึงสาเหตุของการเบี่ยงเบนของพฤติกรรมของคนในสังคมได้ส่วนหนึ่งเช่นกัน

5.2.2 กระบวนการยุติธรรม

ในด้านกระบวนการยุติธรรมนั้น บทลงโทษควรมีความรุนแรงมากกว่านี้ เพื่อให้เป็นตัวอย่างกับผู้อื่น ทั้งนี้ต้องให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของศาล เพื่อให้มีการพิจารณาลงโทษให้เหมาะสมกับสภาพของคดีนั้น ๆ ด้วย ในขณะเดียวกันกระบวนการฟื้นฟู เยียวยา ก็ควรที่จะมีความ

ร่วมมือกันอย่างมาของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะแก้ไข ติดตามและประเมินผลในเยาวชนที่กระทำผิดและผ่าน กระบวนการยุติธรรมออกไปแล้วให้มีประสิทธิภาพ เพื่อมิให้เยาวชนเหล่านั้นกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

6.สรุปผลการวิจัย

ผลจากการสัมภาษณ์จากทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างนั้นในด้านของสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำนั้นมีผลที่คล้ายคลึงกัน คือส่วนมากเกิดจากตัวเด็กและเยาวชนเองที่ขาดความยับยั้งชั่งใจ อายากรู้อยากลอง อีกทั้งยังมีความตระหนักต่อโทษทั้งจากยาเสพติด และบทลงโทษในกระบวนการยุติธรรมน้อย รวมถึงการที่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม ขาดการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว ทำให้มีวุ่นอยู่กับเพื่อน ถูกชักชวนไปในทางที่ผิด

ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์นั้นสามารถพิสูจน์ได้ในทั้ง 4 ทฤษฎีที่ได้ศึกษานั้นคือ ปัจจัยด้านในระดับบุคคลคือ การควบคุมตนเอง (Self-Control) ปัจจัยทางด้านสังคมคือ การควบคุมทางสังคม (Social Control) ความผูกพันทางสังคม (Social Bond) การคบหาสมาคมที่แตกต่างและปัจจัยด้านโอกาสในการกระทำผิดดังที่ได้อธิบายไว้ในผลการวิเคราะห์

ในส่วนผลของการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรมในเรื่องของกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดนั้นคือการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการในแต่ละองค์กร หน่วยงานและสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพินิจ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศาลเยาวชนและครอบครัว ศูนย์ไกล่เกลี่ย โดยการแก้ไขและป้องกันนั้นเริ่มจากการพัฒนาทางด้านตัวบุคคล สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวของเด็กและเยาวชน ในด้านของชุมชนสังคม ต้องขจัดยาเสพติดออกจากชุมชนและสังคม สร้างชุมชนและสังคมให้มีระเบียบ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ เช่น ยุติธรรมชุมชนหรือโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น สุดท้ายคือในกระบวนการยุติธรรมนั้นควรเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตาม ดูแลหลังจากที่เยาวชนได้ออกจากกระบวนการยุติธรรมไปแล้วเพื่อมิให้เยาวชนนั้นกระทำผิดซ้ำ แต่จากข้อจำกัดหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ สถานที่และบุคลากรที่จะให้การบำบัดฟื้นฟู ติดตามผลหลังจากเยาวชนออกจากกระบวนการยุติธรรมไปแล้วไม่เพียงพอต่อคดีที่เกิดขึ้น ทำให้ยากต่อ

การเพิ่มประสิทธิภาพ ดังนั้นสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือบทลงโทษควรมีความรุนแรงที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้เป็นตัวอย่างกับผู้อื่น ทั้งนี้ต้องให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของศาล เพื่อให้มีการพิจารณาบทลงโทษให้เหมาะสมกับสภาพของคดีนั้นด้วย รวมทั้งทำความเข้าใจร่วมกันในผู้ที่อยู่ในระบบกระบวนการยุติธรรมคือ ตั้งแต่ตำรวจ หมาย ความ อัยการจนไปถึงศาล เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาและเป้าหมายของกระบวนการเยียวยา ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด

7.ข้อเสนอแนะ

7.1 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องประสานความร่วมมือกัน ให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้มีโอกาสในการประกอบอาชีพ โดยกระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานหลัก จัดทำเป็นทะเบียนของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสร้างอาชีพให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจากนั้นมีการประสานกับหน่วยงานที่บำบัด แก้ไข และฟื้นฟู เด็กและเยาวชน เพื่อจัดสรรเด็กที่มีความต้องการในการประกอบอาชีพหลังได้รับการปล่อยตัว ให้กับผู้ประกอบการ ในขณะที่เดียวกันควรให้ความสำคัญกับการฝึกอาชีพและพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับเด็กและเยาวชนก่อนที่ได้รับการปล่อยตัว เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีอาชีพที่ใช่และชอบ ภายหลังจากการปล่อยตัว ทั้งนี้เด็กและเยาวชนเหล่านี้จะได้มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง ไม่หวนกลับสู่วงจรยาเสพติด นับว่าเป็นการสนับสนุนทางสังคมที่จะเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนนั้นได้กลับมาใช้ชีวิตได้อย่างปกติในสังคม ไม่ซ้ำเติมเด็ก

7.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว และสานสัมพันธ์ให้ครอบครัวกับเด็กและเยาวชนมีความเข้าใจกันมากขึ้น สื่อสารกันมากขึ้น

7.3 สร้างโรงเรียนสีขาว โดยเป็นโรงเรียนที่ปลอดยาเสพติด มีการสุ่มตรวจยาเสพติดแบบสุ่ม เปิดโอกาสให้เด็กที่กระทำผิดได้กลับมาศึกษาต่อ รวมทั้งมีครูนักจิตวิทยาที่คอยให้คำแนะนำให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนในทุกๆ เรื่อง เปรียบเสมือนเป็นที่พึ่งพาของนักเรียน

7.4 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ

มนุษย์ รวมทั้งการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานภาคเอกชน อาจเป็นในรูปแบบของการจัดกิจกรรมสาธารณะ ประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกัน พัฒนาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และเข้าถึงได้ง่าย อย่าง Social Network มาช่วยส่งเสริมในการเพิ่มช่องทางให้คำปรึกษา อาทิ การใช้ Application ต่างๆ เช่น Line Social Cam มาปรับใช้ให้เหมาะสม รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์ช่องทางให้คำปรึกษาเหล่านี้ให้เด็กและเยาวชนรวมถึงประชาชนทั่วไปได้รับทราบอย่างทั่วถึง

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] เสกสิทธิ์ สวรรยาธิปิติ, “การกระทำ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยาเสพติด และชีวิตร่างกาย(คดีร้ายแรง) ของเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล: การศึกษาวิจัยโดยใช้ทฤษฎีการควบคุมตนเอง”, วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (อาชีวศึกษา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2554.
- [2] กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, “สถิติของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด ปี2554-2558,” ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2558.
- [3] ชัญญุณิต กฤตยา สุริยะมณีและอนุสา เลิศโตมรสกุล, “การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินในประเทศไทย: แนวทางในการป้องกันและแก้ไขโดยอาศัยปัจจัยที่เป็นตัวทำนายทางด้านอาชีวศึกษา,” งานวิจัยสำนักกิจการยุติธรรม , 2553.
- [4,7-8] ปกรณ์ มณีปกรณ์, อาชีวศึกษาและทันตวิทยา, หจก.เอ็ม.ที.เพรส, 2553.
- [5] พรชัย ชันดี, ทฤษฎีอาชีวศึกษา หลักการ งานวิจัยและนโยบายประยุกต์, หจก.สุนทรพิสัย, 2553.
- [6] กาญจนา คุณารักษ์, “การพัฒนาแบบการป้องกันการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติด: กรณีศึกษาสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน,” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษาภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.
- [9] จิตรภรณ์ จิตรธร, “การกระทำ ความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินเชิงทฤษฎีการควบคุมตนเอง การควบคุมทางสังคม และการคบหาสมาคมที่แตกต่าง,” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2551.
- [10] วันเผด็จ หงษ์ทอง, “ปัญหาการยกพวกตีกันของเด็กนักเรียน,” รายงานวิชาการหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม , มหาวิทยาลัยมหิดล, 2554.

